

INFORMACIJA
o aktivnostima preduzetim u vezi sa obezbjeđivanjem sredstava za potrebe
finansiranja budžeta

U cilju obezbjeđivanja neophodnih sredstava za finansiranje budžeta, u visini od 250 miliona eura, kao i refinansiranja postojećih obaveznica iz 2010. i 2011. godine, Ministarstvo finansija pokrenula je proceduru emisije obaveznica na međunarodnom tržištu. U tom dijelu, Ministarstvo finansija je, sa renomiranim bankama, bilo u fazi pripremi potrebne dokumentacije za njenu realizaciju.

Međutim, kako je u međuvremenu, tokom juna i jula mjeseca 2013. godine, došlo do aktiviranja garancija VTB i OTP banke, koje je Vlada Crne Gore izdala za aranžmane između navedenih banaka i Kombinata Aluminijskog Podgorica, u visini od 102.5 miliona eura, smanjio se iznos mogućeg zaduženja za tekuću godinu. Naime, kako bi se isplatile aktivirane garancije, bilo je potrebno obezbijediti dodatna sredstva kroz kreditne aranžmane, čime je iznos zaduženja za 2013. godinu, smanjen sa predviđenih 250 miliona, na 147.5 miliona eura.

Istovremeno, kako je navedeno, Ministarstvo finansija planiralo je da, u 2013. godini, realizuje aktivnosti oko postizanja boljih uslova za otplatu već emitovanih obaveznica. Postojeće obveznice bi bile refinansirane kako bi se obezbijedili novi uslovi otplate i niža cijena. Navedena mogućnost bila je predviđena rebalansom Godišnjeg Zakona o budžetu za 2013. godinu, koji je trebalo da se razmatra u avgustu u Skupštini Crne Gore. Takođe, pomenutim rebalansom bilo je predviđeno i dodatno zaduženje, u visini od 102.5 miliona eura, što se odnosi na sredstva koja nedostaju za finansiranje budžeta, a koja su utrošena za isplatu aktiviranih garancija.

Imajući u vidu da pomenuti rebalans nije prošao Skupštinu Crne Gore, realizacija obaveznica na tržištu nije moguća, iz razloga što iznos zaduženja koji je preostao, u visini od 147 miliona eura, ne predstavlja dovoljan iznos za tržište. U slučaju izlaska na tržište sa obaveznicom u ovom iznosu, velika je vjerovatnoća da ne bi postojalo interesovanje investitora za kupovinom obaveznica ili bi njihova cijena bila značajno veća. Naime, na tržištu kapitala obveznica u ovom iznosu ne bi privukla potrebno interesovanje, jer iznos emisije manji od 180 miliona predstavljao bi veliki rizik. U slučaju emisije, Crna Gora bi imala tri obveznice na tržištu koje ne bi bile likvide, što bi uticalo i na cijenu zaduživanja.

Kako nije više moguće realizovati emisiju obaveznica, Ministarstvo finansija pristupilo je bilateralnim pregovorima sa finansijskim institucijama. Shodno tome, zatraženo je da iznos za zaduženje bude do 147 miliona eura, sa periodom otplate od 3 ili 5 godina. U vezi sa tim obezbijeđeno je nekoliko indikativnih ponuda, koje su prikazane u tabeli.

Tabela. Ponude finansijskih institucija

Naziv banke	Iznos mil.eur	Vrijeme	Kamata	Naknada	Otplata
Deutsche Bank	70 35 35	2.5 godina 4.5 godina	6mE + 6.25% 6mE + 6.85%	1.5% 1.5%	4 rate (1 god. grace) 4 rate (3 god. grace)
Erste Banke	16	3 godine	6mE + 5.95%	0.50%	trom. ili mjesečno (9 mjeseci grace)
Citi Bank	147	1–2 godine	6mE + 6%	0,50%	/
Morgan Stanley	150	3 godine 5 godine 7 godina 10 godina	5.85% - 6.10% 6.85% - 7.10% 7.20% - 7.45% 7.65% - 7.90%	0.50%	Fiksna otplata na kraj perioda
J.P. Morgan	147	3 godine	6mE + 6%	0.85%	/

Imajući u vidu navedene ponude, Ministarstvo finansija predlaže da se odmah uđe u pregovore sa Erste Bankom, u cilju obezbjeđivanja dijela sredstava, u iznosu od 16 miliona eura. Pomenuta sredstva potrebno je što hitnije obezbijediti, kako bi se regulisale obaveze prema domaćim i ino kreditorima u toku septembra mjeseca. Od strane Erste Banke, sredstva mogu biti obezbijeđena u najkraćem mogućem roku, nakon završetka svih potrebnih Vladinih procedura, što je u ovom trenutku od velike važnosti. Takođe, uslovi koje je ponudila Erste banke predstavljaju prihvatljive uslove.

Kreditna sredstva potrebno je obezbijediti u kratkom roku iz razloga što u toku septembra mjeseca pristiže na naplatu oko 31 milion eura, od čega oko 5.5 miliona domaćih, i oko 25.5 miliona ino obaveza (uključujući glavnice i kamatu).

Od navedog iznosa za otplatu ino duga, oko 15.5 miliona eura (kamata za obaveznice), pristiže na naplatu 15. septembra, dok 20. septembra, na naplatu dolazi oko 4.5 miliona eura obaveze prema EUROFIMA, dok prema Pariskom klubu povjerilaca, na 22. septembar, dolazi na naplatu oko 4 miliona eura. Imajući navedno u kratkom razdoblju, biće potrebno obezbijediti oko 24 miliona eura, za regulisanje obaveza po osnovu duga. Takođe, tom treba pridodati i preostalu otplatu duga, oko 7 miliona eura, koja će se vršiti tokom mjeseca.

Prema postojećim podacima, pretpostavka je da će prihodi ići planiranom dinamikom, ali imajući u vidu preostale budžetske obaveze koje treba izmiriti, potrebno je obezbijediti dodatna sredstva za regulisanje obaveza.

U tom dijelu treba napomenuti da je potrebno planirati isplatu oko 5.5 miliona eura, 15. septembra, za isplatu socijalne pomoći, oko 33 miliona eura, 20. septembra, za isplatu penzija, zatim oko 15 miliona eura za isplatu zarada, ako i oko 15 milion nastalih budžetskih obaveza. Pri tom treba istaći da se radi o najznačajnijim obavezama budžeta.

Shodno gore navedenom, Ministarstvo finansija predlaže da Vlada Crne Gore da saglasnost na zaključenje kreditnog aranžmana sa Erste bankom AD Podgorica, kao i da ovlasti Ministarstvo da nastavi pregovore sa ostalim finansijskim institucijama u cilju obezbjeđivanja sredstava, po što povoljnijim uslovima, za finansiranje budžetskih potreba.